

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

F. Richardt del. Nordahl Groen & Kittendorff lit.

C. A. Reitzels Forlag

I. W. Toppet & Kjaer-Jeril' lith. Inst.

LUNDBÆK
i Jylland.

LUNDBÆK

i Jylland.

Saalberg Amt, Hornum Herred og Bislev Sogn ligger Herregaarden Lundbæk, $\frac{1}{4}$ Mil sydvest for Ribe og et Par hundrede Alen syd for en Arm af Limfjorden. Fra Gaardens øverste Etage har man imod Nord et for denne Egn ualmindelig vidt, smukt og tiltalende Skue ud over Byen Ribe og over hin Side af Limfjorden ind i Han Herred; man ser herfra Herregaarden Sebbes Kloster i Slet Herred, de toende tæt ved den liggende Landsbyer Sebbeslund og Valsleb, end videre Herregaardene Kofkebal og Orholm paa Vland med sin smukke Byggeklov og Den Gjel m. m. Gaarden har sit Navn af en Lund, den saa kaldte Lundbæk Østerskov, som begrænser Haven imod Vst, og af Vælken, der slyder igjennem denne Lund og danner Mølle dammen. Forbum hed Gaarden „Korskris“ og laa da omtrent 500 Alen sydvest for det nuværende Lundbæk. Levinger beras ses endnu; foruden Korskris skal der oprindelig have været to andre Gaarde: „Westerris“ med en Vandmølle og „Nørveris“, hvoraf man ligeledes viser Levingerne, og som siden bleve lagte under Korskris.

Om Gaardens Historie ser den forandrede sit Navn, vides intet. Dens første bekyndte Ejer var Christoffer Mikkelsen (Tornekrands), en Søn af Mikkil Nielsen til Kke og Fru Kirsten Lykke. Det var Christoffer Mikkelsen og hans Hustru Fru Dorthæ Suel, hvis Forældre vare Axel Suel til Willestrup og Fru Kirsten Lange, som omtrent 1568 opførte „Lundbæk“ og nedrev „Korskris“. Ved et Mageskifte med Kongen fik han i

Aaret 1584 i Bislev Sogn og By 1 Gaard og 3 Bol samt Kongens Hertilighed i 2 „Kirkegaarde“ og 2 „Kirkebol“ i Byerne Bislev, Telsø (nu Tlød) og Djørdrup (Djørup). Ligeledes fik han i Djørdrup 5 Bol og nogle Gadehuse og i Tyrestrup i samme Sogn 2 Gaarde, et Stykke Eng og et Stykke øde Jord, kaldet Skjoldbal. Derimod ublagde han til Kongen 2 Gaarde og 1 Bol i Gjelstrup By i Voxlev Sogn. I Aaret 1602 var Christoffer Mikkelsen med at udstæde en Orfejbe til Albert Skeel til Jungetgaard, der Aaret i Forvejen havde dræbt Niels Suel til Kongeslevlund. Hans Hustru Fru Dorthæ Suel, som han havde ægtet i Aaret 1563, forekommer i Juni 1591 i en Retsdag, der var anlagt imod Fru Ermegaard Gylbenstjerne, Enke efter Trud Bjørn til Bjørnsholm, fordi denne ikke havde villet tillabe sin Mand Arvinges Fruer at se det Barn, hun havde født kort efter Mandens Hæbengang, og som strax efter ligeledes var død, før dets Begravelse. Arvingene mente nemlig, at det ej havde været levende født og dødt. Denne Sag blev ført paa Kongens Rette ting paa Kjøbenhavns Slot. Christoffer Mikkelsen og hans Hustru døde uden Arvinge; de havde haft en Datter, der var død som Barn.

Som Følge heraf kom Lundbæk til en Wt, i hvis Hænder denne Gaard har været som fri Ejendom i en Tid af omtrent 250 Aar, og den har gaaet i Arv paa Mandssiden. Fru Dorthæes Broder Sver Suel til Willestrup havde af

L U N D B Å K

i Jylland.

og Engs Hartkorn 31 Tdr. 3 Strp. = Føl. 2 $\frac{1}{2}$ Alb. Dens Fladeindhold er noget over 300 Tønder Land Ager, 100 Tdr. Land Eng og 50 Tdr. Land Overdrev. Agerjorden, der er højt liggende, bestaar af sandblandet Muld og er af den nuværende Ejer overalt mærglet; ifkun en mindre Del har behøvet Grundforbedring ved Affjoning. Engene have for største Delen Hjørlands Underlag og give især i tørre Somre tarvelig Høafgrøde, dog hde nogle Strækninger deraf fedt, saakaldet Skiltsh. Paa Gaarden holdes omtrent 100 Køer, 30 Styrker Ungtvæg, 50 Møderfaar foruden 14 til 16 Heste og 4 Trækstude. Den bliver drevet med 6 Pløve.

Det til Lundbæk hørende Fæstegods udgjør endnu noget over 200 Tønder Ager og Engs Hartkorn, som i Hovedsagen ligger i Bislev og Voxlev Sogne, 5 Gaarde i Hornum, Skjorping og Hæbro Sogne. Hartkornet er fordelt paa 36 Gaarde og 52 Huse. Alt det Gaardmændene tidligere paahvilende Høveri er ved mindelig Forening bleven afløst i Aaret 1852 imod den meget lempelige Gødtgjærelse af 31 Rd. for hver Helgaard eller i alt omt. 650 Rd. Husmændenes Gangbæge ere endnu ikke endelig afløste; dog ere de for største Delen underhaanden afgjorte med en Betaling af 1 Mk. for hver Dag. Tordebogskindtagterne ere foruden hine Høveripenge af Gaardene omtrent 30 Tdr. Rug, 40 Tdr. Byg og 50 Tdr. Havre samt i Penge 780 Rd. aarlig. Fra Kristis Tid har denne Afgift været usorandret for Gaardenes Vedkommende, men har i Løbet af de sidste 20 Aar steget, hvad Husene angaar, med

350 Rd. aarlig ved, at Husmændenes Høveripenge, der udredes, efterkom ny Fæstere ere komne i de gamle Sted, nu udgjøre omtrent denne Sum. Af Fiskeri i Limfjorden høre under Lundbæk 65 $\frac{1}{2}$ matrifulerede Stader, der i Følge Stadebogen skulle svare 84 Rd. 3 Mk. i Penge og 170 Ol Sibb; men denne Afgift, der paahviler Fæstterne, er siden Fiskeriets Ophør ved Besterhavets Indbrud i Limfjorden 1825 ikke bleven opkrævet. Indtil Aaret 1845 hørte der til Lundbæk fra umindelige Tider 400 Tdr. Land smuk og fredet Øggeskov i Skjorping Sogn; den blev da solgt til Statskassen, eftersom Ejeren antog, at den paa denne Maade vilde blive behandlet med større Omhu, end han paa Grund af de 3 Miles Afstand fra Lundbæk saa sig i Stand til at hde den. Under Lundbæk høre end videre Bislev og Væggerby Sognes Rønge- og Kirke-Korntiender og bispe Sognes Kirke-Kvægtiende. Bislev Sogns to Tiender ere matrifulerede for 10 Tdr. Hartkorn hver; det Tiende ydende Hartkorn er 170 Tdr. 6 Strp. 2 Fbd. Afgiften heraf hdes dels i Korn, dels i Penge efter Viborg Stifts Kapittelstøt og udgjør: 37 Tdr. 4 Strp. Rug, 35 Tdr. 1 Strp. Byg og 54 Tdr. 3 Strp. Havre. Væggerby Sogns to Tiender ere matrifulerede for 18 Tdr. 2 Strp. = Føl. 2 $\frac{1}{2}$ Alb. Hartkorn hver, medens det Tiende ydende Hartkorn er 195 Tdr. 4 Strp. 3 Fbd. Tiendeafgiften heraf, der udredes i Penge efter Kapittelstøtten, er 45 Tdr. 1 Strp. Rug, 40 Tdr. Byg og 62 Tdr. Havre. Om disse Tiender er der sluttet endelig Dverenskomst.

